

PODNEBNE SPREMEMBE

DOSEŽKI

- 74 % stanovanj v Ljubljani ogrevamo s sistemom daljinskega ogrevanja in distribucije zemeljskega plina.
 - S posodobitvami in tehnološkimi novostmi nenehno zmanjšujemo priključno moč javne razsvetljave, ki znaša že manj kot 3MW (leta 2000 več kot 9MW).
 - Skrbimo za stalno ozaveščanje javnosti s pomočjo spletnih strani in omrežij, publikacij, delavnic, akcij, dogodkov, mobilnega portala TE-TOL in drugih komunikacijskih orodij.
 - Trenutno je v MOL okoli 100 polnilnih mest za električna vozila, med katerimi so tudi polnilnice, ki smo jih postavili kot trajni ukrep letošnjega Evropskega tedna mobilnosti.
 - V letih 2015 in 2016 smo sodelavci velike mestne družine zasadili 12.089 dreves v gozdovih, ki so bili poškodovani po žledu. Vsak sodelavec je tako simbolično dobil drevo.
- UKREP**
- Do leta 2020 bomo emisije CO₂ zmanjšali za 30 %.

PROMET

DOSEŽKI

- Kar več kot 10 ha je veliko območje za pešce in kolesarje v mestnem središču, po katerem se lahko brezplačno zapeljete z enim od petih električnih vozil – Kavalir.
- Nudimo storitev Prevoz na klic za vse vrste oseb z oviranostmi.
- V Ljubljani je okoli 230 km urejenih kolesarskih poti.
- Smo edino mesto, ki je nagrado evropski teden mobilnosti prejelo že dvakrat.
- Leta 2012 smo za projekt preureditve nabrežij in mostov na Ljubljani dobili evropsko nagrado za urbani javni prostor.
- Del Slovenske ceste smo v celoti prenovili in vzpostavili nov prometni režim ter s tem učinkovito izboljšali lokalno kakovost zraka.
- Vzpostavili smo in nadgrajujemo sistem izposoje koles Bicike(LJ) -> že skoraj 4 milijone izposoj. Trenutno je v Ljubljani 38 postajališč Bicike(LJ), načrtujemo jih še 20.
- Uvedli smo enotno mestno kartico Urbana. Z njo je mogoče plačati vožnjo z avtobusi LPP, vožnjo z vzpenjačo na Ljubljanski grad, parkirno na belih conah in parkiriščih v upravljanju JP Ljubljanska parkirišča in tržnice, izposajo koles Bicike(LJ), storitve Mestne knjižnice Ljubljana, električni vlakec Urban ter storitev EURBAN.
- S širjenjem mreže P+R središč (5 v Ljubljani) krepimo javni potniški promet in spodbujamo trajnostno mobilnost v Ljubljanski urbani regiji.
- Mestni in primestni promet LPP je od leta 2007 dalje posodobljen s 148 okolju prijaznimi vozili, ki izpolnjujejo najvišje EURO standarde.
- V sklopu ETM 2015 smo postavili štiri nove števec kolesarskega prometa na glavnih mestnih vpadnicah.
- V Evropskem tednu mobilnosti 2016 smo predstavili EURBAN, novo storitev javnega prevoza na klic LPP, v sklopu katere je na voljo 20 električnih avtomobilov.
- Predstavili smo nov sistem souporabe vozil - v celoti električni »car sharing« model Avant2Go.
- Električni vlakec Urban, ki smo ga predstavili v letu 2016, s krožno linijo povezuje glavne mestne znamenitosti.
- Vozni park LPP je od leta 2016 bogatejši za 38 novih avtobusov, ki jih poganja stisnjen zemeljski plin, ter 20 vozil na električni pogon. Skupno je tako v voznem parku mestnih avtobusov že 68 vozil na metan (več kot 30%) ter kar 25 vozil na električni pogon.

UKREP

- Do leta 2020 bomo uravnali porazdelitev mobilnosti - 1/3 javni prevoz, 1/3 hoja in kolo, 1/3 osebna vozila.

ZELENA URBANA OBMOČJA

DOSEŽKI

- V Ljubljani imamo 542 m² javnih zelenih površin na prebivalca.
- Stanovanjska območja so vsa v polmeru 300 metrov oddaljenosti od javnih zelenih površin.
- Uredili smo več kot 90 ha novih zelenih površin za druženje, šport in rekreacijo (otoki športa, javni sadovnjaki, vrtički, sprehajalne poti, otroška igrišča ...).
- Vzpostavili smo dva javna sadovnjaka, in sicer ob PST na Grbi ter v Parku Rakova jelša.
- Vzpostavili smo Čebeljo pot, ki povezuje različne ponudnike, ki so tako ali drugače povezani s tradicijo čebelarjenja v Mestni občini Ljubljana ali s čebelo. Med, pridobljen na območju MOL, je izjemne kakovosti.
- S štirimi vrtičkarskimi območji in več kot 640 vrtički spodbujamo lokalno samooskrbo s hrano.
- Odpri smo prvi KoloPark v Ljubljani, načrtujemo še štiri.

UKREPA

- Degradirana območja bomo še naprej spreminjali v urejene zelene površine.
- Vrtičkarska območja načrtujemo v vseh 17 četrtnih skupnostih. Še naprej bomo vzpostavljali javne sadovnjake ter nadgrajevali Čebeljo pot.

ODPADNA VODA

DOSEŽEK

- Centralna čistilna naprava Ljubljana je največja v Sloveniji, v povprečju z njo dnevno očistimo 80 tisoč kubičnih metrov odpadne vode.
- Za odvajanje komunalne vode smo zgradili približno 830 km cevovodov, za odvajanje padavinske vode pa 330 km.
- V Ljubljani smo v naseljih strnjenegega mestnega značaja na kanalizacijo priključili več kot 93 % prebivalcev.

UKREP

- Do leta 2020 bomo na kanalizacijo v naseljih strnjenegega mestnega značaja priključili 98 % gospodinjstev, izven naselij strnjenegega mestnega značaja, ki so na območjih z več kot 2000 prebivalcev, pa 95 % gospodinjstev.

PITNA VODA

DOSEŽKI

- Pitna voda v Ljubljani ni obdelana s tehnološkimi postopki. Vir je kakovostna podzemna voda. Pod ljubljanskimi ulicami se razteza več kot 2.000 km vodovodnega in kanalizacijskega omrežja. Cevi bi lahko položili od Ljubljane do Berlina in nazaj.
- V tplem obdobju leta si lahko natočimo vodo na več kot 30 ljubljanskih pitnikih, pot do njih pa najdemo tudi z mobilno aplikacijo Tap Water Ljubljana.
- Mestni muzej Ljubljana je v sodelovanju z JP Vodovod-Kanalizacija izdelal steklenico Muzejska voda - Voda za prihodnost, s katero simbolno ohranja pitno vodo za prihodnost in opozarja na pomen čiste pitne vode.

UKREP

- Vodne izgube bomo dodatno zmanjšali z vzpostavitvijo hidravličnega modela upravljanja vodovodnega sistema v realnem času, regulacijo tlaka v vodovodnem omrežju, izgradnjo stalnih merilnih mest in s sistematično obnovo posameznih odsekov vodovodnega omrežja.

BIOTSKA RAZNOVRSTNOST

DOSEŽKI

- Gozd pokriva 46 % celotne zelene površine.
- V Ljubljani smo popisali 161 vrst ptic, od katerih je 86 uvrščenih na rdeči seznam ogroženih vrst.
- V parku Tivoli smo uredili deželo ptic Tičistan s krmilnicami, gnezdičnicami in vegetacijo. Ptice imajo zavetje, obiskovalci pa jih krmijo tudi z roke.
- 20 % površine v Ljubljani smo določili status zavarovane ali varovane narave.
- Imamo štiri krajinske parke.
- Pot spominov in tovarištva (34 km), ki obkroža mesto, je z več kot 7.000 drevesi in številnimi spominskimi obeležji najdaljši mestni drevored.
- V KP Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib smo vzpostavili gozdno učilnico in dostopno pot za slepe in slabovidne, kjer lahko obiskovalci spoznajo tipične drevesne vrste, ki rastejo v ljubljanskih gozdovih.
- Vsako leto prostovoljci, naravovarstveniki in mestne oblasti čez cestišče prenesemo okrog 10.000 dvoživk, poleg žab še male in velike pupke ter navadne močerade. Na nevarnih delih nameščamo zaščitne ograje.

UKREP

- Še naprej bomo reševali prebivališča ogroženih živalskih in rastlinskih vrst z rdečega seznama.

KAKOVOST ZVOČNEGA OKOLJA

DOSEŽKI

- Z zaprtjem mestnega središča za ves motorni promet smo vrednosti hrupa zmanjšali za kar 6 dBA.
- V Ljubljani smo visokim vrednostim hrupa zaradi prometa (nad 65 dBA) izpostavljeni precej manj (14 %) kot v povprečju ostali Evropejci (20 %).
- Število prebivalcev Ljubljane, ki so zaradi prometa obremenjeni z nočnim hrupom, je 14 %, v Evropi pa kar 30 %.
- Predstavili smo interaktivno zvočno instalacijo na temo hrupa in zvoka v Ljubljani, ki je nastala v okviru aktivnosti Ljubljana - Zelena prestolnica Evrope 2016. Ta na zabaven in hkrati poučen način osvešča javnost o problematiki hrupa in hrupne onesnaženosti.

UKREPA

- Še naprej bomo aktivno izvajali ukrepe s področja trajnostne mobilnosti, tudi z namenom zmanjšanja hrupa v mestu.
- Aktivno bomo spodbujali razvoj elektromobilnosti.

KAKOVOST ZRAKA

DOSEŽKI

- V Ljubljani spremljamo kakovost zraka že več kot 45 let.
- Kakovost zraka merimo s stalnimi avtomatskimi merilniki na treh merilnih mestih. Na vseh v zadnjih letih beležimo trend upadanja dušikovega oksida (NOx) in prašnih delcev (PM10).
- Pereč problem onesnaženosti zraka z žveplovim dioksidom smo z vzpostavitvijo daljinskega sistema ogrevanja in plinifikacije popolnoma odpravili.
- Ne presegamo dovoljenih vrednosti ozona in benzena.
- S spremenjenim prometnim režimom na Slovenski cesti smo dosegli izjemno lokalno izboljšanje zraka: koncentracije črnega ogljika so se znižale za kar 70 %, hkrati pa se niso povečale na sosednjih ulicah.

UKREPA

- Še naprej bomo izvajali bomo ukrepe s področja trajnostne mobilnosti.
- Na področju trajnostne energetike bomo še naprej spodbujali priključitev na daljinske sisteme ogrevanja in hlajenja, uporabnike individualnih kurilšč pa ozavestili glede pravilne uporabe peči in ustreznih energentov.

OKOLJSKO RAVNANJE LOKALNE OBLASTI

DOSEŽKI

- Petkrat zapored smo prejeli priznanje Planetu Zemlja najbolj prijazna občina (2012, 2013, 2014, 2015, 2016).
- Smo prva institucija javne uprave v Sloveniji, ki je uvedla okoljski sistem EMAS.
- Varčujemo z vodo, energijo, papirjem in vedno več vozimo avtomobile na metan (84 % v mestni upravi) ter službena kolesa.
- Za delo mestne uprave je trenutno v uporabi skupaj 53 vozil, od tega 43 vozil na zemeljski plin in 3 vozila na električni pogon. Javna podjetja in službe MOL sicer pri svojem delu uporabljajo skupno že 130 vozil na stisnjen zemeljski plin (metan). Ravno tako pospešeno postavljamo nove javne polnilnice za vozila na metan.
- V Javnem holdingu Ljubljana in javnih podjetjih Snaga, Ljubljanski potniški promet, Energetika Ljubljana in VODOVOD-KANALIZACIJA so v letu 2015 začeli uporabljati najbolj trajnosten higienski papir. Izdelan je iz reciklirane sestavljene embalaže mleka ter sokov.
- Predstavili smo kampanjo proti plastičnim vrečkam s sloganom »Nisem večna, sem pa zato manj tečna. Sem biološko razgradljiva vrečka.«, s katero želimo zmanjšati uporabo plastičnih vrečk, ki močno obremenjujejo naše okolje.

UKREP

- Še naprej bomo povečevali število zelenih delovnih mest.

ENERGETSKA UČINKOVITOST

DOSEŽKI

- Z uvajanjem novih tehnologij razsvetljave smo zmanjšali emisije CO₂, za več kot 800 ton in prihranili več kot 70.000 EUR letno (leto 2015).
- Vsa električna energija, ki smo jo v zadnjih treh letih dobavili v veliki mestni družini, je bila proizvedena iz obnovljivih virov energije.
- Porabo energije za javno razsvetlavo vsako leto zmanjšamo za 10 do 13 %.
- Žarnice menjavamo z varčnih in LED svetilkami ter tako prihranimo celo do 50 % električne energije.
- Na nadstrešnicah objektov Komplexa Snage na Barju, na Tehnološkem parku in Javnem podjetju Energetika Ljubljana so postavljene sončne elektrarne, ki predstavljajo primer dobre prakse v smeri delne samooskrbe z električno energijo.

UKREP

- Nadaljevali bomo z energetsko prenovo objektov v lasti MOL (vrtce, osnovne šole, zdravstvene domove ...).
- Do konca leta 2018 bomo prenovili še najmanj 49 objektov.

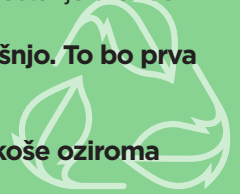
UPRAVLJANJE Z ODPADKI

DOSEŽKI

- Smo prvo glavno mesto v EU z načrtom »Zero Waste« (načrt nič odpadkov). To pomeni, da si prizadevamo omejiti nastajanje odpadkov in da odpadke z recikliranjem ter predelavo uporabljamo kot vir materialnih dobrin. Z različnimi storitvami in ozaveščevalnimi akcijami spodbujamo ponovno uporabo.
- Smo evropska prestolnica z največjim deležem ločeno zbranih odpadkov (65 % v 2015).
- Po sistemu od vrat do vrat zbiramo štiri vrste odpadkov (embalažo, papir, bio- in mešane odpadke). Naš sistem je vzor drugim evropskim državam.
- Z Regijskim centrom za ravnanje z odpadki, največjim kohezijskim in okoljskim projektom v državi, urejamo problematiko ravnanja z odpadki za 700 tisoč državljanov (tretjina Slovenije). Z njim smo dobili najsodobnejši sistem predelave mešanih ter bioodpadkov v evropskem merilu.
- Trenutno je v mestu že 63 podzemnih zbiralnic, ki so nadomestile približno 7.725 zabojujnikov vseh velikosti in za vseh 5 vrst odpadkov.
- Zastavili smo si ambiciozen cilj - vse dogodke izpeljati v skladu z načeli trajnostnega razvoja. Da cilj lahko uresničujemo, smo pripravili priročnik za organizacijo trajnostnih dogodkov, ki vključuje številne vidike trajnosti, od smotrne rabe virov, preprečevanja zavržene hrane do pospeševanja inovacij in skrbi za blagostanje družbe.

UKREP

- V središču mesta načrtujemo odprtje »alternativnega nakupovalnega središča«, ki bo na enem mestu omogočalo trajnostno potrošniško izkušnjo. To bo prva slovenska trgovina brez embalaže, izposojevalnica stvari in večnamenska kavarna z izključno lokalnimi ter pravično trgovinskimi izdelki.
- Skupaj z ljubljanskimi gostinci bomo začeli z aktivnostmi, ki bodo zmanjšale količine zavržene hrane v restavracijah in gostilnah.
- Do konca leta 2016 in v začetku leta 2017 bomo do konca vpeljali ločevanje odpadkov na javnih in zelenih površinah in namestili prilagojene koše oziroma nadgradili obstoječe koše z nastavki za ločeno zbiranje.

TRAJNOSTNI TURIZEM

DOSEŽKI

- Ljubljana je bila 2016 že drugič uvrščena med 100 trajnostnih destinacij sveta, junija pa je prejela »turističnega oskarja« Zlato jabolko.
- Turizem Ljubljana organizira trajnostno naravnane vodene ogledne peš, z elementi nordijske hoje, v obliki teka in s kolesom.
- V Ljubljani imamo prvo trajnostno usmerjen hotel na svetu, ki je prejel okoljski certifikat Travelife, trajnostnim usmeritvam pa sledijo tudi drugi gostinci in restavracije.
- Lokalne kmetije so aktivno vključene v turistično ponudbo preko okoljske Zelene nabave verige, s čimer želimo hotelirjem in gostincem ponuditi možnost prepreste, organizirane nabave 100-odstotno lokalno.
- Na prireditvah, ki jih organizira Mestna občina Ljubljana, spodbujamo strelžbo hrane in pijače v okolju prijazni embalaži.
- Organizatorje prireditvev smo naptili k uporabi trajnostnega priročnika za izvedbo prireditvev.

UKREP

- Z dodatno raznoliko in kakovostno turistično ponudbo bomo podaljšali povprečno dobo bivanja obiskovalcev v Ljubljani in Osrednjeslovenski regiji.

